

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS

Ú-vár. Vizi-utca. 531. szám, első

Megjelen a lap hetenkint négyszer u. m. Vasárnap, Kedden, Csütörtökön és Szombaton.
 Ára évenként 3 ft. o. 6. Hirdetési ár: négyhasábos sorért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr. o. 6. s minden hirdetés után 30 kr. bérletdíj. Előfizetés a hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

KIADÓ-HIVATAL:

Köszöputca, BSTEIN J. könyvkereskedése.

N.-Szeben, január 17. 1861.

Az itten „Hermanstädter Zeitung“ főíráttal megjelent új politikai folyóirat első számának homlokán „még egy program“ czimvel egy cikket hoz, mely azon folyóiratnak irányáról, politikai színezetéről és jellegéről értesít.

E program bevezető szavai szerint ez új lap föladataul tűzi ki harezra kelni minden ellen, mi a szász nemzet meglevő államjogi állását veszélyeztetni vagy csak megszorítani is kívánja.

E czél méltó ugyan egy oly folyóirathoz, mely ugyszólva a szászföld szívében jelenik meg, de szükséges, hogy az eszközök e kitűzött czél elérésére gondosan választassanak meg, és hogy a harez a kitűzött eszmékért szenvedély nélkül és becsülettel folytattatik; ha ezt nem tehetni, akkor tanácsosabb a politikai küzdőteret meg sem jelenni, könnyen megtörténhet az, mit a „H. Z.“ szerkesztősége is tapasztalhatott, hogy ellenkező esetben azok által, kiknek érdekében a harezot folytatni hitte, köszönet helyett gyűnyül és bizalmatlansággal fogadtatik.

Tekintsük már, mint viselte magát a „H. Z.“ szerkesztősége a Magyarország és Erdély közti uniónak, ezen oly kényes és alkotmányos életünkben oly rendkívüli fontossággal bíró kérdésnek tárgyalásánál, mely ellen programja folytán a szász nemzet érdekében küzdeni szükségesnek vélte:

igyekezik a nemzetiségek 1848-beli boldogtalan meghasonlásának eltemetett emlékeit föleleveníteni, s a reactio által 1848-ban saját céljaira annyira kihasználva a magyarosítási törekvés ijesztő képének fitogtatása, és a magyar nép becsületességében és törvényesség-érzetében nem titkolt bizalmatlanság által, közöttünk és a magyarok között az egyenlenség magvát elhinteni, és végül, hogy a sikerről bizonyos legyen, ez ügyben elmondott saját nézeteit a nemzete többségének vallja.

A szerkesztőségnek ezen eljárása előttünk annyival kárhözatosabb, mert rég meggyőződhetett volna a szászok jelen életében előforduló ezerszere jelenségekről arról, hogy az 1848-beli intrigáknak helye nálunk többé nincs, és hogy a Schwarzenberg és Bach-féle rendszer szomorú tapasztalatai után eléggé okultunk arról, hogy a nemzetek jogai mennyire tartatnak fen, és tiszteltetnek, mielőtt mint eddig, s ha isten úgy akarja ezután is a nemzetek egymás jogait kölcsönösen nem védik, s egyesített erővel nem építenek hatalmas gátat a feljülről jöhető erőszakoskodások (Übergriff) ellen.

Nem szükség conventionalumok után működni az unio mellett valamint nem a nyelvészet és nevelés tanárai egyedül azok, kik a nemzetiség hagyományos politikáját a jelen körülmények között tarthatónak nem hiszik; ezen nézetet osztja a nemzetiség és a népesség minden rétegének többsége.

A szász nemzet ép alkotmányos észszel látja be, hogy azon magyar- és erdélyországi 1847. szabadelvű törvények következtében, melyek szerint ezen a legtekélyesebb jogegyenlőségnek kell uralkodnia és előjogokul csak is az értelmiség és érdem tekintethetnek, azon korlátok ledőltek, melyek 1848-ig a már akkor az egyenjogúság eszméjének hódoló szász nemzetet a magyartól, hol csupán a nemesség volt politikailag jogosultnak elismerve, elválaszták.

Valamint Segesvárt, Beszterecen, és más testvér-városokban, úgy itten is, a többség a magyar és szász érdekeknek józanos (besonnene) egybeolvasztása mellett van, és akarja Erdélynek Magyarországgal egyesülését oly föltételek alatt, melyek a szász nemzetnek további fenállását biztosítják.

Igen, mi barátai vagyunk az uniónak: mert a „H. Z.“ szerkesztőségének a Lajthán tul virulandó, új néptavas iránt táplált vakhitében, a Schmerling miniszter becsületességében vetett minden bizalom dacára, azok után, mik már történtek, vagy jobban mondva nem történtek, nem osztozunk;

mert mi a reactionnak a Lajthán tul már-már biztos győzelme után alkotmányos életünk erős biztosítékát csak is egy erős és hatalmas Magyarországhoz csatlakozásban látjuk;

mert az unióról szóló 1848-iki törvényezik

V. Ferdinánd király által változtatás nélkül megerősített, a pesti országgyűlésre Erdély (nemzetei) követit elküldte, és így az unio alapelvében egy bevezetett tény, melyet azon körülmény, hogy az unio törvényezik az 1744-iki IX. törvényezik értelmében az 1848-iki események rohamában nem nyomathatott ki, nem semmisíthet meg. Avagy megjelent-e a jobbágyi szolgálatokat megszüntető törvény nyomtatásban, és mégis aligha fogna valaki ennek érvényességét kétségbe hozni. *)

Mi az unio mellett szólunk, mert hiszszük és meggyőződésünk, hogy a magyar nép nemzetiségünket nem veszélyeztetni, s mivel fenállásunk föltételei általa biztosítani és fentartatni fognak. — Ez iránt kezességet nyújt a magyar nép vezetőinek naponkint mindinkább nyilvánuló törekvése, a testvér nemzetek eheli kívánalmainak eleget tenni, kezességet nyújt ez iránt Magyarország lakossága nemmagyar ajku túlnyomó többségének hasonló saját nemzetisége fentartatása iránti érdeke; e hitünkben megerősít továbbá azon körülmény, hogy fejedelmünk öt illető jogainál fogva az országgyűlés hozta törvényekre szentesítést adhatja, vagy ezt azoktól megtagadhatja, s hogy a magyaroknak talán ellenséges törekvése ellen is óltalmazhat, mielőtt a német mivelődés előőrsének fentartása uralkodói szíven fekszik.

Baráti vagyunk a föltételes uniónak, nem mint-ha terrorizálva lennénk, mint ezt a szerkesztőség lapjának 3-dik számában a segesvári unio-barátokról elhitetni szeretné, hanem, mert erős meggyőződésünk, hogy szeretett hazánknak szabadsága és szerencséje csupán akkor viruland fel és erősödik meg igazán, ha mi, valamint Erdély és Magyarország többi nemzetiségei azon nemzettel, mely a szabadelvű eszméknek az osztrák birodalomban nemcsak legkitünőbb bajnoka, hanem ezen eszmék érvényesítésére a legerősb biztosítékot is nyújt, karöltve haladunk, nem pedig ellene működünk.

Ha azonban eziránt a „H. Z.“ szerkesztősége ellenkező véleményben van, ellene nincs kifogásunk, véleményét és tanácsát is szívesen kihallgatjuk, ha ezt illedelmes módon teszi s győző okokkal támogatja, de tiltakozunk azon eljárás ellen, midőn valaki saját véleményét előre másokra erőszakolni kívánja, és elhítni törekszik, hogy nézete megett a szász nemzet többsége áll. — Egy nem terrorizált, de alkotmányos és szabadság szerető szebeni szászatyafi többek nevében.

N.-Egyed, január 28-án, 1861.

(F. F.) Nem azon téves önhittség véteti avult tollamat kezembe, mintha újonnan fölfedezett eszmékkel vélhetnék valakit az egyenlőség és testvériség egyetértés elveinek átélése bérni, mert hiszen itten felhozandó minden okaim és erősségeim a mindennapiság szűk korlátai közé szorítják, de a midőn oly válságos időben élünk, melyben a világ minden részeiben, a század uralkodó eszméi a nemzeti vágyakat önfenntartási új életre, sőt egymástól való féltékenységre ébresztették, nálunk pedig a két testvér magyar haza területén élő sokféle nemzetiségek közé, a meghasonlás magvát, egy ármányos rendszer nemcsak századokon által s következetesen kerteszkedte be, de sőt 12 évvel ezelőtt a teljes meghasonlást, a kárhözatos gondszágnak és értetlenségnek a lánggalobbanásig élesíteni sikerült, és nemzetiségeinket oly egymás elleni polgári élet-halál harcra vezette, minek ha igazán kell szólnunk, ha nem is egyforma, de kisebb nagyobb mértékben kölcsönös annyi vagy s véráldozat és ocsmány bűn lett eredménye, mennyi-ha a közbejött évtizedi közös nyomor némi kiábrándulást és kölcsönös kiengesztelődést, s az eltiporítás alóli közös erővel és egyetértéssel való menekülési vágyakat hatalmasan nem érelte volna — nemzedékekre kiható csaknem örökös kölcsönös gyűlöletnek lehetne alapja; ily időben és mélyen nyomasztó körülmények között, az egymástól nem ok nélkül tartózkodó nemzetiségek kibékítésére komolyan törekedni, azokat a testvériség köteleivel egymáshoz közel vonni igyekezni, megnyugtani, testvéri jobbot nyújtani és kérni, egyezőval nyilatkozni minden romlatlan hűfi kebelnek polgári szoros kötelezettsége; ugyanis az érzelmeinek, bármily jó iránynak legyenek azok, magában zártsága eltitkolása, a néma hallgatás nem tájékoz, baráti rokonszenvez nem vezet, ezért látom szükségét, hogy legfontosabb napi kérdéseinkhez minél többen higgadtan hozzászóljunk.

*) Meg kell jegyeznünk, hogy az 1848-iki kolozsvári törvényezik-ek 3 felsége V. Ferdinánd császár és magyar király, és Szemere Bertalan magyar belügyminiszternek aláírásával nyomtatásban is megjelentek s szétküldtek, utasítjuk a kormányzati levéltárba azokat, a kik ebben kétkednek, ott még van vagy 500 példány. Szerk.

Legkétségtelenebb lévén azon őskori államtani elv, miként tartós erejű államot, mentül nagyobb kiterjedésű és népességi állam összes népeinek egyöntúti érzelme, institúciói és közreműködő egyesített ereje tarthatnak fenn; a szétárboltság, szétágazó érdekek hajbázsása pedig a polgári szabadságnak és boldogságnak sirját ássa meg, — felvett tárgyam körül fökérdésnek tűnik fel az, hogy a magyar szent korona alá tartozó, egy hazában élő különböző népek érzelmeinek s egybentartásának testvériségi egybeolvadását minő módokon lehetend eszközölni?

Az október 20-ki császári, a Magyarország történelmi jogaira visszatérést nyilváníto rendeletből, — minden, ki csak a magyar alkotmányok az 1848-dik évi törvények által nép-főlségi magasságra való emeltetését s a haza minden lakójának azon alkotmányba való teljes bevezetéséből legméltóbban várható polgári egyforma szabadságát felfogni képes volt, — szomorúan értesült azon irányról, melyszerint abban alkalom nyitott a történelmi jogok által századok óta, a magyar nemességnek pedig páratlan áldozatkészségével és felemelkedett testvériségével 1848-ra egyesített magyar korona alá tartozó több társországok népeinek, az elerítlenedésre legbizonyosabban vezető államjogi intézkedésekre és elszakadozásra!

Es ki hinné? a helyett hogy a rabszolgaság éveiben mindnyájan okultunk volna, s a rajtuk zsarnokoskodott idegen birocraicus rendszer nyomorai, az állam erejéről és jótékony szerkezetéről mindnyájunkban magasabb fogalmakat érlelt volna, látjuk miként ama fontos császári nyilatkozat után, egyik társnemzet magának külön korlátnoki hivatalt, külön országgyűlést, másik külön gróft, nemzeti gyűlést óhaj; más meghatározatná, melyik dicasterium elnökléte hány számból áll, nemzete lakosainak számához és annak különböző vallásfelekezeteihez arányosított számú főbb és törvényhatósági hivatalok jussanak részébe; eltérve attól, hogy eme polgári jogok és kötelességek birtoklásához, nemcsak a lélekszám, hanem a BSTEIN és miveltési képzettség és képességi számarányok is jogosítanak más nemzet és vallásukat is; és hogy ezen igényt adható összes tulajdonok mindenike nincsen a lélekszám aránya szerint birtokába egyiknek is egybehalmozódva. Ki bízta volna, hogy lehesse egy nagyszámú testvérnép, melynek tagjai lábai alól az alapot kibocsátják? az 1848-ki törvényeket, melyek polgári összes és magasabb jogaink egyedüli alapját képezik, ignorálni, mellőzni törekedve, törvényszabta uton kívül a létező törvények mellőzésével, választási rendszabályokat, választói képességet adó censust határoz, s talán apró autonómia fenntarthatónak képzelt államocskáiban és külön törvények alatt vélnék feltalálni és fentartatni, inkább mint a magyar sz. korona alatt, a polgári társadalom boldogságát.

Holott kétségtelen lehet bárki előtt, mikép nemzetiségek egyes tagjainak öns érdekeit hivatalok elnyerhetésében, ilyes intézkedések alapján, tán még ama képességnélkülieknek is számára, némileg biztosítani darab időt lehetne; de ily separatistikus szerkezettel, szabadság, egyenlőség és testvériség alapjain erős és tartós államképzés és biztosítani a bont, a lehetetlenségek sorába tartozik.

Avagy Erdély kedves hazánk különben sok szép institúciói között nem a régebben bevett három nemzetek és négy vallások külön követelhetősékre fenntartott jogai, képeztek azon hét fő bűnt, melyek egy közép korban, midőn az államtanok fejlettsége, az emberiség egyenlő általános jogainak elismerése és lelkiismeret szabadságának tiszteltetartatása, világszerre oly főséges magasságra fölemelkedve nem voltak, — lehetnének más körülmények között hasznosok, sőt üdvültesek, de a melyek egy újabbkori államszerkezetre nézve már elavultak s tültétek magokat. Az ezen tekintetekhez való arányosításhoz fennállott jog, hajdanában is az egy haza polgári között az örökös féltékenykedés, önzés, szeretetlenség, néha ellenségeskedéseknek is búján tenyésző mérges nyomait rejtették magokban; megkötötték választásoknál igen gyakran a derék s érdemes hivatalnokok választatásának szabadságát és tűzakkakkal ásták alá a polgárzat szabadságát, boldogságát!

Es ha a lefolyt századok történelme ily károsnak tanúsította kis hazánkban a csak három nemzetiségek és négy vallások külön jogbiztosítékokkal volt ellátás, mi történik most, midőn az alkotmány gyűlöletében törvényesen egybe-forrasztva lévő társországok közül, csak kisebb erdős hazánkban is már négy nagyobb kiterjedésű nemzetek és azokban élő hat vallások, ezeken kívül is létező kisebb számú más nemzetiségek, sőt a magyar korona alá egyesített több országokban létező még több nemzetiségek s vallások, mindegyik lélekszámahoz arányosan kívánna osztakozni a polgári jogokban és hivatalokban? Hátha még némely nemzetiségek az egykor vagy máskor a dynastiához kimutatott hűsége és bár áldozatokhoz is kívánnak arányosítani a hivatalok osztását, minő bábeli zavar, minő absurd szerkezet válhatna ezekből? Higgadt számításal ilyes államtanoktól lehetetlen vissza nem borzadni.

A magyar és erdélyországi 1848-ban szentesített törvények államszerkezetünket azon fényes polczra emelték, melynél magasabb elvek alapján Európában egy alkotmány sem áll fenn; azok között jelesen minden kiváltság eltöröltetett, minden polgári jog és szabadság, valamint kötelezettség, egyenlőség és testvériség alapján, nemzet és vallás-különbség nélkül közös tulajdonává, jogává és egyenlő kötelezettségévé váltak a haza minden polgárainak; ezeknél fogva nem szükséges kellék, hogy a hivatalok betöltésénél,

azoknak nemzeti és vallási arányok szerinti szervezésére legyen fő és okvetlen tekintet. (Folytatjuk.)

Egy romántól a következő levelet vesszük : Árokajja, január 30-áról 1861. — A Királyhágón inneni Magyarországi bércei hazánk nemzeti és vallási arányok szerinti szervezésére legyen fő és okvetlen tekintet. (Folytatjuk.)

Egy romántól a következő levelet vesszük : Árokajja, január 30-áról 1861. — A Királyhágón inneni Magyarországi bércei hazánk nemzeti és vallási arányok szerinti szervezésére legyen fő és okvetlen tekintet. (Folytatjuk.)

Sok oldal a felelősség mi vállainkra nehezedve áll. De legnagyobb azoké, kik egy nemzet bölcsője mellett virasztatnak, midőn ettől függ a további fejlődés és egy dicső jövő, vagy e helyett az elcsesztés, s a tatólgó sirgódor megnyílt.

A románok kivált a jelen magyar birodalombeli ezredév óta osztagoznak jó- és balsorsban magyar testvéreikkel. És e nép ragaszkodik már is mint ragaszkodott multban, midőn nem egy példa van rá, hogy mint szolgádjához élet-halálra hív volt, s mint gyengébb minden tekintetben kell hogy ragaszkodjék a magyarhoz ezután is, ettől tanulván, erőneit elszájjátva lehetvén csak emelkedtebb jövője.

De midőn a magyar nemzet nemessége minden utódgondolat nélkül magához emelte a jobbágyaság alóli felszabadulás által a számban több magyarokkal a román, szász stb. nemzeteket, egyszersmind haládatlanság is, pedig ingrato homine nihil terra pejus alit.

Es midőn nemzetemhez e felhívást intézem, egyszersmind bátor vagyok a hatalom polezán álló nagyjainkat is figyelmeztetni e tényállásra, és kéri, hogy kisérijék figyelemmel a bűntölgőket, kik egy nemzet vérgyalázatán is nem irtóznak magoknak kényelmet vásárolni akarván, s vessenek véget az eféleknek, a törvény szavai tiszták : „Coercenda est hominum audacia, ut inter improbos tuta sit innocentia“, s szemek előtt tartva „non mihi, sed populo“, mit úgy is azt hiszem kevés sikerre vezethetnek, ut domus supra domum cadet. In se ipso divisum desolabitur, et domus supra domum cadet.

Az istenért uniót, alkotmányt, sietve fölszámolok, s megyei rendezést nekünk a Királyhágón innenieknek is. Mezei Makab.

Egy zsidóhang Erdélyből Magyarországra. — Déva, január 25-én. Tisztelt szerkesztőség! Beccs lapjának igazi szabadságtól áthatott elveiben bizván — reményem, hogy a jelen sorokat mintegy megszorodott zsidókat nyilatkozatát beccs lapja hasábjában felvételre méltatja. Sziveskedjék egyszersmind megengedni, hogy egy rég ismert, de sok igazat magában rejtő mese által, a belső fájdalmat nyilvánítsam: az arany, azt beszéli a mese, pár beszédbe ereszkedik egyszerű nemtelen kollégájával, a vassal: „Ugyan mond meg nekem — kérdezé az arany — mért kiabálsz oly borzasztóan, ha a kovácsműhelyben tűnek rád? Lásd az én szavam alig hallatsz ki meg, habár engem is csakugyan illőleg megraknak az aranyműhelyben.“ „Meghiszem — felele a vas. — Reád tűnek vaskalapácsal, egy idegen elemmel, de engem, saját elemem, tulajdon testvérem út... S oh, ez sokkal inkább fáj!“ Ha ezen előadott mesének tana vagyis értelme, a magyar zsidónak politikai helyzetére alkalmazatik; szívem belső fájdalma bizonyosan, minden jobb érzést és jobb gondolkodást által el fog ismertetni.

A magyar zsidónak számos év óta tanúsított hazafisága, tanúsított hűségét; a haza oltárára számos alkalommal lett áldozatjai sat. mind ezek arra mutatnak, hogy ő a haza iránti kötelességét a legjobb oldalról felfogá, és hogy fűi kötelességét az édes anyja (a haza) irányában örökké hiven el is követte. Most kérdem elkomorodott szívvel: mit nyert minden lelkesedett hazafisága mellett a zsidó? Mindaddig még igen keveset! Sőt itt ott, mint például Győrött, Duna-Pentelkén sat. méltatlan bánatokat. És így a vassal együtt méltán kiáltunk lehet: ily testvéri bánásmód fáj!

Az általános szabadság korszakában, 1848-dik esztendőben, a midőn az egyenlőség, testvériség és szabadság arany jelszava, az ország egyik részéről a végsőig áthatott, ugyan ki mert volna akkor e gyémánt szavak öszinteségén kételkedni!? És mégis alig hihető ugyan — de igaz. Egyedül a zsidó, az izraelita a hazának egyik hű fia, a szabadság köréből ki van zárva. Jelenleg ismét egy 11 évi súlyos tapasztalat után, a midőn neki eléggé megmutatkozott volna, hogy mit tévesen szabadságotól nélkülözni kénytelenített, jelenleg mondom ismét, azon választási törvény, mely a zsidókat kizárja — változtatás nélkül van elfogadva.

De az én csekély véleményem szerint azon t. cz. fennmaradása daczára, az én hitfeleim a választásból a jelen alkotmány szerint kizárva semmiesetre nem lehetnek mint-

azon t. cz., a mely mint egy nem törvényesen elismert hitfelekezetre vonatkozik — a mostani 1861-diki zsidókat nem alkalmazható; minekutána az október 20-diki királyi oklevél által minden lakó a hazában vallás, nemzetiség és születéskülönbség nélkül egyenjogú; így e szerint „egy nem törvényesen elismert felekezet“ a hazában nincsen — ergo azon t. cz., a mely bennünket kirekesztene, az alkotmány jözan felfogása szerint reánk jelenleg nem alkalmazható. Ezen igaz következtetést az igazság és valódi szabadság szent nevében minden szabadságra igényt tevő embernek szeme előtt tartania kellene. — Igen tisztelt szerkesztőségnek bódoló szolgája.

Dr. Fischer Henrik.

Mi tiszteljük az emberiség jogait s kívánjuk, hogy intézményeink legyenek oly szabadelvűek, mint alkarmélyek európai intézményei. Ezen irányunkhoz képest közreadjuk a fennebbi felszólalást, de megjegyezzük arra nézve, hogy a hozott törvényen valami változtatáson, nincsen illetékes hatóság, a mig az országgyűlés össze nem ül. Az 1848-iki törvényekben a választási jog csak a bevett vallásokra van kiterjesztve és izraelita honfitársaink zokon nem vehetik ezt, ha a vármegyék ezen egyedüli választási törvényhez ragaszkodnak, mire a törvény akkor is kötelez, ha azt rosznak tartjuk, kötelez mindaddig, mig törvényhozás útján el nem töröltek; de a törvény e részbeni módosításához az izraeliták biztos reménye lehet, annyalinkább, mert a nemzet képviselőe a kérdésben hozott is törvényt, habár az a nemzet és uralkodás közötti akkori ellenséges állásban az uralkodó által meg nem is erősített. E törvény Szemere azon projectuma, melyet Szegeden a 168-dik nemzeti gyűlésen terjesztett a népképviselők elé s mely ottan zájatos taps közt lön elfogadva. E törvény 1-ső §-a szerint a Mózes vallásnak, a jogegyenlőség elvével fogva, a többi hitfelekezetekhez hasonló joggal bírnak, 2-dik §-a szerint a törvényes megtelepedés feltételeire nézve a miniszterium megbízott egy tervet készíteni, a 3-dik §-a szerint az izraelita és keresztény közötti házasság polgárilag is érvényesnek van kimondva, a 4-dik szerint a belügyminiszter megbízott egy izraelita értekezlet összehívására a végett, hogy hitágazataikat nyilvánítás s illetőleg reformálják, és hogy egyházi szervezeteken a kor kívánatainak megfelelő javításokat tegyenek. Eddig ment e kérdésben a magyar népképviselő közvéleménye és kikötése, mit felemlíteni úgy az izraeliták megnyugtatóra, mint megalakult és megalakulandó megyei tájékoztatóra nézve célszerűnek véltünk. Azonban bármely szabadelvűen vegyük fel a kérdést, miután tudjuk, hogy ez évtizedben idegen országokból roppant számú izraelita költözött be hazánkba, kik szerencsevadászaikkal a nemzetünk iránt régebben érdemesült s már polgárosult izraelitákat nem ritkán compromittáltak, úgy hiszik, hogy az izraelitáknak csak azon része léphet be az alkotmány jogelvezetébe, mely a telepedés megállítandó feltételének megfelel; e feltételeket pedig illetékes helyen meg ezután kell meghatározni. Ugyhiszik azonban, hogy az izraelitákat a nemzet képviselőinek már nyilatkozott közvéleménye megnyugtathatja aziránt, hogy eddig üldözött vallásuk iránti előítéletek miatt, emberi jogaik meg nem bismulhatnak, mielőtt ők is ama törvényprojectum feltételeit teljesítik. Szerk.

Keresd, január 23-áról 1861. Tisztelt szerkesztő ur! A szepeni „Telegraphul R.“ múlt évi 47-dik számában nekem egy oláh nyelven írt cikkem jelent meg, erre ugyan csak a Telegraphban annak 49-ik számában egy valaki a Bánát széliről, nem igen lovagiasan felel, és azzal gyanúsít, mintha én, és általában a magyarok, az oláhok egyenjogúságát nem akarom elismerni, és hogy én, az azon cikkem végén közölt mesém által az oláh nemzetet, mint nemzetet sértettem volna meg; erre én egy második cikket írtam, ugyanezek oláh nyelven és közlés végett beküldöttem a „Telegraphul R.“ szerkesztőségének, ki azt nekem közelebbiről azon nyilatkozattal küldé vissza, hogy sajnálja ugyan, de ezen cikkem azon okból nem jelenhetik meg lapjában, mivel egy kellemetlen polemának nyitna tért éppen akkor, midőn az egyetértésre oly nagy szükség van; a mi személyemet illeti, ezen elvnek szívesen hódolnék, de a Bánát széli levelező több oly elveket állított, melyeket nézetem szerint nem lehet felelet nélkül hagyni, a miért is, azon visszaküldött eredeti oláh cikkem magyar szövegét ezen ide mellékelve küldöm, és kérem a tisztelt szerkesztő urat, sziveskedjék ennek, lapjának valamelyik közelebbi számában helyet adni, a cikk így hangzik:

Keresd, január 1-ső, 1861. A „Telegraphul R.“ 49. számában egy cikket olvastam a Bánát széliről, melyben a többiek közt az áll, hogy a cikkíró sokáig habozott vajjon replicáljon e valamit azon említett feleletre; már megengedjen cikkíró ur, de replicából nem látszik, hogy sokáig gondolkodott volna, mert az őn cikke, nem az enyémre replicál; őn egy oly cikkre felel, melyben az lett volna állítva, hogy az oláh nemzet nem lenne egyenjogú a többi nemzetekkel, de én ezt sehol sem mondtam. En azt mondtam, hogy az alkotmányos — jól megjegyezze őn — alkotmányos életben éppen úgy kell hogy működjünk, mint mikor egy házat akarunk építeni, az az jó fundamentumot kell hogy válasszunk, mire alkotmányos épületünk alapítsuk; továbbá, hogy fundamentális törvények, — jól megjegyezze őn — törvények, melyekre az oláhok egyenjogúságát lehetne alapítani, nem léteznek mások, mint a 848. befek. És ezt most is mondom.

Azonban az én előbbi cikkem, nem is akart felelet lenni őnek a Telegraphul 45-ik számában megjelent cikkére, én csak csodálkoztam azon, hogy éppen az oláhok részéről állították, miszerint a 848-beli törvényezikkek nem lennének törvényes erejűek, mert ugyanis ha feleli akartam volna őnek, azt mondtam volna, hogy

1-ór 1848-ban törvényes fejedelmünk hívta össze az országgyűlést.

2-ór az ezen országgyűlésre lektöltött kir. leirat mint regia propositiott tűzte ki, hogy az ezen országgyűlésre meghívott karok és rendek az unio felett tanácskozzanak.

3-ór hogy annak következtével alkotottat a 848-beli első törvényezik, melyben a hazának minden lakosaira nézve, nemzet, nyelv és valláskülönbség

nélkül, tehát az oláhokra nézve is ki van mondva a jogegyenlőség.

4-er hogy ezen 848-beli 1-ső törvényezik, a mi akkori törvényes fejedelmünk által meg is erősített, egy 848-ban Szentiván hó 10-én költ megjelmes kir. leirat által.

5-ór hogy ezen megerősítés ki is hirdettetett az országgyűlésin a jan. 19-iken tartott ülésben.

6-ór hogy a június 20-ikan tartott országgyűlési ülésben a szászok részéről szebeni követ Schmidt ur, és az oláhok részéről g. e. püspök Leményi ő msa beléegyezésüket jelentették ki, miszerint mindazon nemzeti követelések, melyek a 848-beli első törvényezikkek által nem lennének elenyésztetve, a közelebbi pesti közös országgyűlésen tárgyalassanak.

Es már most azt kérdem öntől, hogy hát ezek nem elegendő criteriumai-e egy törvényes erővel bíró törvénynek, vagy talán azt kívánja őn, hogy a törvények dobszó nál vagy a Landes-gesetz-blattban publikáltassanak.

Nem mondom, hogy ezen egyenjogúságot nem lehetett volna hamarabb kimondani, de az tagadhatatlan, hogy az a magyar nemességnek egy szép önkéntes tette volt.

Az őn cikkéből ugy látom, hogy őnek nincs alkotmányos értelme, nincsen tiszta fogalma az alkotmányosságról, őn összevegyíti a helyes kívánalmakat az alkotmányos jogokkal; sok kívánság lehet helyes és elfogadható, de azért mégis mindaddig nem alkotmányos, mig valami törvényen nem alapulhat.

Őn azt mondja, hogy 848-tól a jelen időig egyformák (aszemenea) voltak; azt kérdi, hogy hát ezen 12 évi időszak nem követelheti e historiai jogát? igaz, hogy ezen időszak alatt egyformák voltunk, mert őnök jutalomképpen élveztek azt, mit a magyarok bűntettől, de kérem, hogyan kívánhatja egy alkotmányos értelmű ember, hogy ezen időszakra historiai jog tulajdonítsassék, bizony uram ezen historiai jog se nekünk, sem őnöknek javára nem lenne. És itt azt jegyzem meg, hogy alig hiszem, hogy a Királyhágón tullevő oláhoknak, őnök egyforma politikai hitvallásuk lenne, a mint őn állítja.

Továbbá azt mondja őn, hogy tudjuk meg, miszerint őnök, mindazon törvényeket, melyeket mi őnökötől, őnök nélkül hoztunk, törvényteleneknek bélyegzik, e szerint tehát őn a Leopoldi diplomát és a pragmatica sanctiont is érvénytelen törvényeknek nyilatkoztatja, mert ezek is az őnök befolyása nélkül keletkeztek.

Hogy miféle kizárólagos (exclusiv) jogaik voltak őnöknek ezen országban, a Krisztus urunk születése utáni 105-dik évtől kezdve a 800-dikig, azt nem tudom, de hogy ezen jogok a nagy Trajánus uralkodása alatt nemigen szabadelvűek lehettek, azt merem állítani, úgy azt is, hogy azon időben az ökölgj, melyet őn cikkében előhoz, inkább uralkodott mint a közelebb elenyészett századokban.

Es már én is azt mondtam, mit őn, hogy a többi miket őn még előhozott, ezáltal elnézem, de arra kérem őnt, hogy ha igazán javát akarja az oláh nemzetnek, ne csináljon minden balbálól elefantot, és ne ignorálja az e hazát lakó különböző nemzeteket, melyek ezennél is mint testvérek kell hogy együtt éljenek, egymás ellen, a mi az őn cikkéből onnan is kitetszik, hogy azt mondja, miszerint az én testvéreim Aradon, P. elnöknek, egy oláh urnak macs; kazenét csináltak, a nélkül, hogy megemlítené, hogy Bonyhádi urnak és más többeknek is, kik nem oláh urnak, csináltak macskazenét; ha P. urnak macskazenét csináltak — miről mitsem tudok — azt bizonyosan nem mint oláh urnak, hanem mint a nem alkotmányos rendszer egyik tisztviselőjének csináltak.

A mi már a mesémet illeti, legelőbb is meg kell hogy jegyezzem, hogy azon idegen hírlapok — a mint őn nevezi őket — nagyon hibáztak, midőn azt mondták, hogy én ezen mesét írtam, in usum romanorum; én a cikket magát, mely a 848-beli törvényekről szól, írtam az oláh nemzet usására, azaz azon oláh nemzet javára, melynek alkotmányos jogait éppen oly tiszta kebellet obajtom törvényekre alapítani, mint a más az országban lévő nemzeteké; a mesét magát pedig azon — Istennek hálá — kevesek számára írtam, kik a 26. és 16. pontokból álló programokat készítették, melyekből nem az tetszik ki, a mit őn mond, hogy nem kívának se többet se kevesebbet, mint a többi nemzetekkel egyenjogúságot; a mesét csak háládatlan embereknek írtam, legyenek azok bármely nemzetbeliek. És már most azt kérdem, melyikünk logikája hibásabb?

Végül én is azt mondom, mit őn, értstük meg jól egymást, én is az oláh nemzet javát akarom, és őn is, a jövő fogja megmutatni, hogy melyikünk választott tartóssabb alapot, az oláh nemzet alkotmányos jogai megalapítására.

Gr. B. G.

Érdekes levél. — A napokban a következő levelet vettk: T. szerk. ur! Mintán a „Magyarország“ 13-dik számában örömteljesen olvastuk, hogy az ügyefogyott és bēna honvéd bajtársainkról kedves hazánk gondoskodni akar és Vidacs tisztársainknál a bejelentések történhetők, olvastuk továbbá, hogy több megyék a honvédtiszteket választással érdeemesítették, s hogy egyáltalában az idegen katonákat el kívánják s a magyar ezredeket visszakérlik; de sehol sem olvastuk, annál kevésbé hallottuk, hogy velünk meg szolgálatképes és szorgalmas honvédtisztekkel mi fog történni? Önként következik tehát, hogy azon fájdalmas gondolatra jöjünk, hogy mi csak amugy lejártuk pályánkat, pedig ha a hazának hű és vitéz katona kell, azt a volt honvédben legbiztosabban találja.

A historia már bebizonyította, hogy a katona rosz politikus tisztviselő, nem óhajtnak mi civilt hivatalokat, mert mi ágyu, kard és szuronyal tudunk csak banni, melyekkel a versenysikra bátran kiállunk.

Alóliartak tehát szerkesztő ur ügyes tollához és szép s igazságos lelkéhez folyamodunk, sziveskedjék rólunk is megemlékezni, hogy a közvélemény nyilatkozata által legytünk mi is tisztában a felől, hogy kedves hazánk törvényes zászlóját alá hívand-e, vagy az annyira redett zászló rudját nyújtja nekünk kolduló támaszul? Ha valaki szenvedett, úgy mi honvédtisztek kisenvedtünk; most midőn ugyanazon 48-

beli alkotmány, melyért élethalálra küzdöttünk, legitím, minden és mindenki azon legitimitás útján méltányolva van, csak mi honvédek feledésbe jutottunk, pedig meg vagyunk győződve s tiszta lelkiismerettel mondhatjuk, hogy mi a hazának több áldozatot hoztunk mint a 48-beli megyei tisztviselők. *)

Több honvéd, gyalog, huszár- és tüzérsztek.

KÜLÖNFÉLÉK.

— E hó 1-én tisztelegtek báró Kemény Ferencz őrnagánál a kegyesrend-szerzet tagjai Horvát Pius ur vezetésével, akik ő maga szívélyesen fogadva kijelenté, hogy hajlott korához terhes vállalkozásának egyik legszebb jutalma lesz, ha a vallások s nemzetiségek alapos igényeit kielégítve látandja.

Gyászjelentés. Szombatfalvi József Udvartóhelyszéknél több országgyűlésen jeles követe és hatósági főjegyzője folyó hó január 26-án élete 55-ik évében jobb létré szenderült. — Béke poraira!

— A szűkségben lévő honvédek segélyezésére egymásután alakulnak az egyetkek, M.-ország több vidékén.

— A Prágában megjelenő „Narodni Lysti” azon tudósítást közli Bécsből, hogy az országos statumok kidolgozására Schmerling, Lasser, Plener és Kalchberg urakból álló bizottmányt tilt össze, melyben Schmerling a jobb, Kalchberg pedig a baloldalt képezi. Széchen gróf miniszterrel azt mondja az érintett cseh lap, hogy szintén felhívott a bizottmány munkálataiban részt venni, de azt visszautasítja a szavakkal: Ugy történik most is, mint ezelőtt történt. Melyik az urak közül szláv, lengyel vagy tót? Bach alatt is cseh alapszabályok németek által készítették.

— Nyilatkozat. (Háromszékről). Közlebről „Korunk” egyik lapjának a főispáni jelöltek közt, igénytelen nevem is felemlítvén; azon esetre ha az nem tévedésen alapulna, felbírva érzem magamat nyilvánítani: miszerint bár mennyire is óhajtom, a hol és a mikor lehet, azon általam minden felett kedvelt megyének, melyhez fűni kötelekkel vagyok csatolva — javát, boldogságát tehetségem szerint előmozdítani; még is tekintve egészem gyengélkedő állapotát rám nézve igen kívánatos lenne, ha a főispáni hivatalnál más valaki tiszteltetnék meg. Egyéniségek alkalmazhatók vannak fűben. És azok közt ha Berde Mózes urat emlitem fel, azt hiszem a megye többségének véleményét fejezem ki. — Közöbajtás: mindenesetre az, hogy a kinevezés mentől előbb történjék — s az ige testté váljon.

Gr. Kálnoky Dénezs.

Igazolás. — A „Kolozsvári Közlöny” 12. szám alatt. tordai r. correspondensének f. hó 15-öli levelét közölve, áll abban: miszerint én a tordai árva bizottmány elnökségéről lemondván, a lemondóba megemlíttem, hogy 1810-től fogva voltam közbívaltanban, de annyit nem szolgáltam, mint a közlebbi hat évi jól rendezett árva bizottmányánál. Az én lemondásom merőben más, s koránt sem díszkedés szellemében hangzik! s felteszem t. levelező ur loyaltásáról, szíves leand elcsátalni a tanásházhoz, hol lemondásomról eredeti jelentésem jegyzőkönyvi szám alatt áll, s állításom igazságáról meg fog győződni; minek azon kövér haszna is lesz — p. o. jövőre — hogy a mit a nyilvánosság terére felhoz, mielőtt kezébe tollat venne, végére jár, úgy történt-e a mint imitt amott beszéltek, ellekező esetben az irodalom előtt hitelt csökkenít. Revocatoria nem kérem fel! az én nevem, s a lemondásom a világ előtt nagyon kicsin érdekűk. Én, lássa ön! 73 életévi vagyok, félálam — divat szerint aranyujtásos koporsóban; annál fogva a nagy mint a kis tordai világra... silentium! sőt bár mely felsarkantus publicumra nézve is félálalt vagyok. Keresztényen moral szerint de mortuis aut! aut! ne költse tehát fél félálam csendes nyugalmát, s annál kevésbé ébressze síri álamból, miszerint nem elnökségről mondottam fel; sőt többre figyelmeztetem: a megyei új életben se szándékom hivataloskodni, hanem pro patria rövid időre szolgabírói állomást vállalnék, mert biggye ön, s mindenki, hogy ezen sarkhivatalra az átalakulás első perczeiben tapasztalt, s az alsóbb rétegi nép geniusát ismerő veteránok szükségesegek, újonczokkal a roham kimenete... kétséges. Nekem szemem előtt lebeg az új hivataloskodás janusi arca, s a nemzetet hajdon fektűt átkok fűlembe kiáltanak a historiából, a mely átkokat honi költők in elegiis a jelen mint az utók számára megírták, elhallgatván a legtöbb veszélyt okozó átkokról, a nemzeti és személyes gyűlölségről, mert megsíratására elegendő könyvtük nem voltak. T. ön! még egyre kérem fel. Legyen szíves az igazságügyi császári miniszter által 1851-ben július 11-keről 9118 szám alatt kiadott árva utasítás 5-dik paragraffját megolvasni, s meg fog győződni, miszerint elnök nem csak hogy nem voltam, sőt nem is lehettem.

Gálffy József.

POLITIKAI HIREK.

— Páris, januar 28. — A „Patrie” a „Corriere mercantile” híret a piemonti hajóhadra nézve megczáfolván, ezeket mondja: a piemonti útegek bizonyosan nagy rombolást vittek véghez. Az ostromlottak gazdálkodnak is készleteikkel, azonban élénken felelnek. Lővéseik kizárólag a futó árkokra vannak irányozva. Nem lehetetlen, hogy a piemontiaknak sikerült a vártól 300 metterre úteget fölláltatniok. A „Patrie” Gaeta elestét bizonyosnak tartja; de erre idő kell, mit az olasz lapok

tulzása meg nem rövidíthetnek. A „Pays” jelenti: Bosco tábornok Gaetát a fegyverszünet lejártá előtt elhagyta és a Marsicába ment, hogy ott a „felkelők” élére állva az ostromlókat megtámadja. Ezen terv az egész királyságban szervezett ellenforradalmi összeesküvéssel összeköttetésben állott, mi azonban részint a Nápolyban történt elfogatások, részint a piemontiaknak a Marsicában vett utóbbi győzedelmek által meghiusított.

— Páris, jan. 28. Felső-Olaszországból eddigelő 134 választás eredménye van tudva; 4 választás Bertani s Garibaldira, — 14 ellenzéki s a többi miniszterialis szellemben ütött ki. Nápolyból a legutóbbi tudósítások kedvezőleg hangzanak.

— Milano, januar 27. A mai „Perseveranza” jelenti Nápolyból, mikép a bourbon-seregek Avezzano ostrombólak, de két órai csata után szétugrasztattak.

— Mind sürűbben merűnek fel az istriai partokat fenyegető hírek, mibez magának Istrianak olasz rokon-szerve és nyugtalan volta járul. Nino Bixio azért utazik Caprerába, hogy Garibaldit, Türrnek adott ígéretében megerősítse s az exdictator egyik segédistjé azt írta barátaiknak: „a tűz az egész vonalon nem sokára ki fog törni.”

— A „Constitutionnel” turini levelezője azon hirt hozza, hogy Garibaldi egyik tisztje Taddei őrnagy Ferraraban kihirdette, hogy a sorozás rövid időn megkezdődik.

— „Vaterland”-nak Milanóból pedig azt írják, hogy a Garibaldival Velencze megtámadására vállalkozó önkénytesek besorolása egész erélytel foly, vállalkozó van elég. Egy általános elterjedett hír szerint Garibaldi már február közepén odahagyja Caprerát és alkalom szerint Milanoba is elmegy. A támadás kezdetét általánosán március első napjaira teszik, még pedig úgy látszik, nem a híres várnégyszög ellen, hanem híhetőleg Polesinában. Garibaldi és Türr mindenesetre külön fognak működni, az első alteregója Bixio, az utolsó Eber. Garibaldi arra számít, hogy Velenczében a nép tömegesen fel fog kelni, hogy munkája könnyebbítsék.

— Nápolyban a piemontiakat lelkesűlten fogadták, s a reactiót általánosán elnyomottnak tekinthetni. A „Moniteur” is igazolja, hogy az abruzzi lázadás el van nyomva, s egyszersmind megerősíti azt is, hogy a lázadó pap Rossi s néhány fogoly agyon lövetett.

— A „Constitutionnel”-nek írják Nápolyból, hogy hétszáz nápolyi és a tartományoktól való ifju, indult el két magyar törzstiszt vezérlete alatt. A „Presse” című lap, mely szintén jelenti e tény, állítja, hogy nem tudja ez önkénytesek célját, de nem lehet barátságos Ausztria iránt.

— Az „O. D. P.” párisi levelezője szerint a viszonyok sokkal kedvezőbben alakultak mint eddig Angolország és Ausztria között. „Russel lord Ausztriával jobb viszonyt igyekezett létrehozni, magának Palmerstonnak komoly előterjesztése következében, s a két udvar főként a keleti kérdésben, egyetért. Jelenleg jobban áll a viszony Angolország és Ausztria között, mint ezelőtt négy öt héttel, s a párisi magyar emigratio a Palais Royalban fenhangan panaszkodik, hogy az angol kabinet Magyarországot fölkelésének akadályozólag ellene működik. E tény bizonyos. Sir Henry Bulwer sürgető előterjesztéseket küldött Londonba, melyek szerint azon lőkés, mely Oláhországból Ausztria ellen előkészűl, egyszersmind Törökország ellen van intézve, s a forradalom mindkét állam ellen működik, a zavar növelése végett. Oroszország ezuttal a cseltségvényekben nem vett részt, sőt ellenkezőleg, francia ügynők voltak azok, kik az olaszokkal kezelt fogva lényeges szerepet játszottak. Az angol kabinet illőleg lefordta Kuza herceget, jöllehet e pillanatban a francia befolyás mindenható a Fejedelemségekben, míg az angol meglehetősen jelentéktelen.”

— Említők a multkor, hogy az orleanista „Journal des Debats” miként vélekedik a magyarországi mozgalmakról; most a francia kormány felhivatalos lapja a „Constitutionnel” a „Patrie” példájára keményen megleczkézi a doctrinair lapot.

— A „Journal des Debats” — ugymond — az olasz nemzetiség egyik legbüzdőbb védőjének mutatta magát; azonban az olasz nemzetiség közt, meg a magyar, galliciai stb. nemzetiségek közt alkalmasint van valamely titkos különbség, melyet mi nem ismertünk; tény az, hogy ezen népeknek önálló és százados hagyományaik szerinti életrevaló törekvések csak megvetéssel és gúnyolódással találkoznak a „Debats” részéről. „E két párt közt, melyek a hatalom fölött versengenek, t. i. az egységes szabadelvű és a nemzetiségek pártja közt a „Debats” nem ingadozik; egész rokonszenvét az első bírja, s ő azt nem is titkolja. Mint a féle doctrinair mód szerinti szabadelvű, a szabadságot merő dilettánsképen szeretve, s nem látva e szóban egyebet, mint azon jogot, hogy választhasson, választathassék, beszélhessen és irhasson, s mindent csak azért, hogy lehessen szavaznia, beszélnie és írnia, a „Debats” nem érti, hogy vannak még jogok, melyek amazok fölött állanak, mint például azon jog,

hogy valaki ősi vallását gyakorolja, anyai nyelvén beszéljen, s oly emberek által igazgattassék, a kik ugyanazon földön születtek, s az igazgatásuk alatiakkal ugyanazon életet élék. Ime, ezek a valódi jogok, az emberi szív előtt kedves jogok, a lényeges jogok; a többiek csak annyiban érnek valamit, a mennyiben ez utóbbiakat védik.

„Egyébiránt — így folytatja igen okosan a „Constitutionnel” — a kérdés rosszul van fölláltva; a vita nem a szabadság és nemzetiségek pártja közt foly, hanem foly a német párt, vagyis egy nemzetiség pártja és a többi nemzetiségek pártja közt. Hogy a német párt a hatalommal szemközt szabadelvű, az meglehet, ámde bezzeg elnyomó az minden iránt, a mi nem német, s ez magyarázza az ellenszegülést, mely ezen oldalról jö. A ki jól meg akarja érteni azon küzdelmet, melynek színhelye most az osztrák birodalom, mindenekelőtt tudnia kell, hogy a magyarok, gallicziak, csehek stb. szeme előtt a legfőbb jog: nem lenni némettől, s ezt nem örömet cserélnék azok el oly parlamenti szabadságokért, melyeknek ők nem vehetnek semmi hasznát akkor, midőn már nem lenne mit védelmeznök.” Abban egyébiránt egyetért a „Constitutionnel” a „Debats”-val, hogy a mérséklet és béketűrűst ő is ajánlja. Azt mondja, nem esélyes dolog bizalmatlansági nyilatkozatokkal felelni oly kormány önkéntes engedményeire, a mely őszintének látszik; s őszintén kimondja a francia felhivatalos lap, hogy a magyarok autonómiajok visszaállítását észszerűleg nem reményelhetik oly összeűtközésből, mely egész Németországot tűzbe fogná hozni.

— A „Journal des Debats” vádolja az „Opinion Nationale”-t, hogy a jeguabb osztrák császári nyilatpáncsról szólva, ignorálja az osztrák kormány jogait. De az „Opinion Nat.” állhatatosan ragaszkodik azon nézetéhez, miszerint a jog és igazság — ugymond — Magyarország részén találtatik, s hogy a magyaroknak eszök van; ha az oct. 20-ki patensben feltett engedményeket csalfáknak és neveltségeseknek tekintik. Ő — t. i. a Palais royal közlönye — folyvást a nemzetiségi lobogó alatt marad és ajánlja, hogy ily fontos kérdésben nem érthet egyet a „Journal des Debats”-val.

— Párisi levelek tagadják Napoleon hgnek Turinba utazását. A francia megszálló csapatoknak kilátásba helyezett visszahívását Rómából szintén kétségbe vonják. Az ha fog ugyan következni, mint mondják, de csak később, midőn Olaszországnak nem lesz mit tartani benn semmiféle csendbáborítástól.

— Az angol lapok, az egy „Herald” kivételével, egytől egyig egyformán nyilatkoznak a magyarországi eseményekről, még pedig a megyék eljárását pártolják s a Bécsben székelő kormány iránt bizalmatlanok. A Times (jan. 25-dikén) vezércikkében többek közt így szól: „A magyarok és szlávok szabadságai jelenleg a Gaetában elkezdődött harc kimenetelétől függnek. A bécsi kormány idején látja keményebb állásba helyezkedni az alkotmányos párt ellenében. Az absolutismus minapi sikerei a bátorságot újra fölélesztették, hiszen II. Ferencz négy hónapig tartotta magát Gaetában, a Bourbonok fegyvereit az Abruzzokban az egyházi állam önkényesei támogatják, maga a francziák császára is úgy viselte magát, mintha az általa földézett mozgalmat folytatni akarná. Aztán még a bécsi császári kormánynak is volt némi szerencséje a Fekete tengeren, mert a magyarok számára küldött hadszeres két ágyut lefoglalták, a dunaféjedelemségek herczége kénytelen volt rokonszenvét a fölkelési tervek iránt eltagadni... Esztergammegye közgyűlése már felelt a császári rendeletre. Hogy e válasz bátorságát méltányolhassuk, meg kell gondolnunk, hogy az nem Iföldön, nem Dél-Carolinában, de Magyarországon kelt, hol még minden hatalom a kormány kezében van. De bármennyire bízzék a kormány a maga erejében, annyi világos, hogy a magyarok a magok részéről hasonlólag bíznak magokban...” Hasznló értelemben nyilatkoznak több nap óta különösen a M. Chronicle és D. News is.

Ujabbak. — Páris, jan. 30. A „Moniteur” szerdai száma írja, hogy a „Corrier du Dimanche” első megintést kapott azon alapelv heves megtámadásáért, a melyen a kormányrendszer alapszik. A czikk szerzője Ganesco mint külföldi, Franciaországból kiutasított.

— Turin, jan. 29. A nápolyi és sziciliiai tartományokban nyugodtan mentek végbe a vála zítások.

— Turin, jan. 28. Kétszáz véglegesválasztás ismertetik; ezek közül 20 ellenzéki. Poerio és Garibaldi Nápolyban választattak meg.

— Genua, jan. 28. Hirlik, hogy Persano tudósítani fogja a kormányt: miszerint a flotta tüzelésétől Gaetánál nem sok eredményt lehet várni.

— Páris, jan. 28. (este). A mai „Patrie”-nak Genuából jelentik: A Gaeta alatt működő piemonti hajóseregből három hajót várnak Genuába, mivel oly rongálást állottak ki, hogy az arsenalban kell kijavítani.

*) Az itt felmerített ügy feletle fontos kérdésévé válhat az ország-képviselőknek. Ha az uralkodó fölséggi kiegyenlítés érdekeért feladva lesznek is a forradalmi kormány intézkedései; de vannak százan, ezren, kik katonai állomásaikra az uralkodó által felhatalmazott törvényes miniszterura után nevezettek ki, s így jogilag állomásaikhoz igényt tarthatnak. A honvédsztek egy alkotmányos ország hadseregének bizonyára becsületére válnának, mert azt az orosz és osztrák katonai tekintélyek is, kik fájdalom egykor a honvédekkel szemben harcoltak, elismerik, hogy hősiességben s bátorságban a világ első katonái közé tartoznak. És így igen helyes volna, ha azok, kik polgári hivataloknál nem kívánnak alkalmazást, a hadseregnél azt nyerhetnék. Szerk.

